

Nismo še dovolj aktivni

Posvetovanje o gospodarskih vprašanjih, ki je bilo pod vodstvom tovariša Tita v septembru lanskega leta, je bilo za gospodarski razvoj naše države velikega in daljnosežnega pomena. To posvetovanje je poleg drugega nakazalo temeljne spremembe naše investicijske politike in s tem v zvezi postopno izboljšanje življenjskega standarda naših delovnih ljudi.

Izredno važne naloge, ki so bile sprejete na posvetovanju, so zahtevale in še zahtevajo danes enotno in največje prizadevanje v delu vseh naših državljanov ter družbenih organov gospodarskih podjetij in političnih organizacij, predvsem pa od naših komunistov. Enotno se je treba boriti za izboljšanje organizacije dela in večjo storilnost v proizvodnji. Razumljivo je, da so zato najbolj odgovorni komunisti na vseh svojih delovnih mestih in družbeno-političnih položajih.

Jasno je, da vseh teh korenitih sprememb v naši gospodarski politiki ni mogoče izvršiti kar naenkrat, iz česar sledi, da tudi življenjskega standarda ni mogoče dvigniti čez noč.

Po preteku enega leta že lahko zaznamujemo, da smo po tem posvetovanju kljub vsem pomanjkljivostim in težavam dosegli velike rezultate. Zavrli smo stihijско naraščanje cen, tržišče pa se postopoma stabilizira in normalizira. Fluktuacija delovne sile se je vidno zmanjšala, odvečna delovna sila se usmerja v deficitarne veje gospodarstva, storilnost pa se je znatno dvignila. V našem podjetju se je dvignil učinek na zaposlenega od 2,425 ton v lanskem letu na 2,776 ton v oktobru letošnjega leta. Tudi zasluži so se dvignili vzporedno z učinkom, in sicer od 496 din dnevno v lanskem povprečju na 538 din na dan v oktobru letošnjega leta. (Povprečni rudniški čisti zaslužek.)

S tem pa je storjen le en korak k postavljenemu cilju. Za dosledno izvedbo vseh, na posvetovanju postavljenih nalog bodo potrebni še veliki napori in zavestna disciplina vseh naših delovnih ljudi. Menim, da so za izvedbo vseh teh odgovornih nalog v prvi vrsti odgovorni komunisti, člani SZDL in člani sindikata.

Vsako si mora na svojem delovnem mestu pri svoji strokovni, politični in družbeni dejavnosti skrajno prizadevati in se hkrati odločno boriti proti vsem negativnim pojavom, brez ozira na to, v kakšni obliki bi se pokazali.

V govoru tovariša Tita, ki ga je imel 15. novembra v Puli in v resoluciji Zvezne ljudske skupščine o smernicah za sestavo družbenega plana je bilo nakazano, da je treba delati na izpolnitvi plačnega sistema, ki bo v večji meri vzpodbujal k delovni storilnosti.

Iz ekspozice podpredsednika Zveznega izvršnega sveta, tov. Vukmanovića, je razvidno, da se bodo že v prihodnjem letu povečale plače delavcem in uslužbencem. To povečanje plač v letu 1957 bo zneslo okrog 30 milijard dinarjev. Za realizacijo te vsote imamo že preskrbljene oziroma zagotovljene zadostne blagovne fondе.

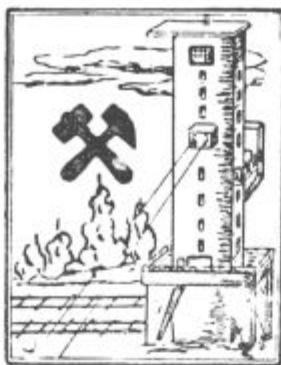
Morda se bo kdo vprašal, zakaj obravnavam stvari, ki so splošno znane, saj so bile že nešteto obravnavane v našem časopisu. S tem nimam namena le seznanjati, temveč hočem poudariti, da s to blagovno rezervo še ni rešen dvig življenjskega standarda.

Ce ne bomo poskrbeli za dvig proizvodnje in storilnosti, bomo sicer izmenjali vsoto iz povišanja plač z blagovnimi rezervami, s čimer bomo zelo zmanjšali ves blagovni fond, ne bomo pa zagotovili njegove izpolnitve ali celo porasta. Nujna posledica tega bo ponoven porast cen in razvrednotenje dinarja, z drugimi besedami, občutno se bodo zmanjšale naše realne plače in v obratnem sorazmerju povečala nevarnost inflacije. Kot vidimo, je življenjski standard odvisen le od nekega dvigovanja proizvodnje oziroma od nadaljnjih uspehov v našem gospodarstvu.

Poleg neposrednih proizvodnih uspehov je za dvig in stabilizacijo življenjskega standarda potrebno tudi intenzivno družbeno upravljanje, ki se mora uveljaviti na vseh poljih naše gospodarske dejavnosti. Ni dovolj, da izvolimo potrošniške svete, potem pa jih prepustimo samim sebi, ne da bi sploh zaživeli. Ne sme nam biti vseeno, kako gospodarijo trgovine, mesnice, pekarnice itd. To so podjetja, ki oskrbujejo potrošnike z živili in artikli. Zato moramo skrbeti, da bo preskrba čim boljša, kulturnejša in cenejša.

Potrošniki se upravičeno vprašujejo, kako je mogoče, da kmetje prodajajo govejo živino po 80 do 90 din za kg žive teže, potrošnik pa plačuje meso le vedno po 220 din? S tem ne mislim reči, da je živina pre poceni, pač pa trdim, da je meso predrago. Spomnimo se stare Jugoslavije! Takrat je bila razlika med ceno žive teže in mesa največ 100 odstotkov. Če so plačali živino po 5 din za kg žive teže, je bil kg mesa največ po 10 dinarjev. Sedaj pa je cena mesa skoraj trikrat višja od cene žive teže živine. Mislim, da je že čas, da se o tem enkrat resneje pogovorimo in da tudi sveti potrošnikov spregovorijo odločno besedo. Vse to zahteva, da se vsi — predvsem komunisti — krepko lotimo vseh nakazanih problemov in sicer na najširšem področju.

Vzgojno delo v družbenih organizacijah je treba močno okrepiti in v prvi

Velenjski

LETO V. — ŠTEVILKA 17
IZDAJA SINDIKAT
RUDNIKA VELENJE

VELENJE, 18. DECEMBRA 1956

RUDAR

UREJA UREDNIŠKI ODBOR, ODGOVORNI UREDNIK KOČAR FRANJO — UREDNIŠTVO: RUDNIK VELENJE. CEKOVNI RAC. STEV. 622-T-4 PRI N. B. SOSTANJ. TISK CFTISKE TISKARNE V CELJU

Naj živi 22. december dan JLA!

UROJ — pododbor Velenje

čestita vsem rezervnim oficirjem
in podoficirjem ob petnajstletnici
Jugoslovanske ljudske armade

Nekatere značilnosti predloga zveznega družbenega plana za leto 1957

Za razliko od predloga Zveznega družbenega plana za leto 1956 predvideva predlog za bodoče leto znatno večjo gospodarsko aktivnost. Pričakuje se znano povečanje industrijske proizvodnje, in da bo v tem razdobju možno realno povečati količine blaga za široko potrošnjo ter da se bo znatno znižal tudi deficit v naši plačilni bilanci z inozemstvom. Posebni poudarek se daje nadaljni stabilizaciji tržišča in gospodarstva z ozirom na doseženo stopnjo ekonomskega razvoja.

Strokovnjaki, kateri so sodelovali pri sestavi tega predloga, trde, da je realnost postavk, predvidena s planom, zasnovana na doseženih rezultatih letošnjega leta. Predvideva se ustvaritev obsega industrijske proizvodnje, povečal se bo plan izvoza in zagotavljanje večje zaloge blaga. Tržišče, posebej z industrijskimi proizvodi, je stabilizirano. Kmetijska proizvodnja se je zaradi slabšega donosa zmanjšala za ca. 10 % v odnosu na leto 1955. Investicijska dejavnost pa se je v letošnjem letu omejila na predvideni nivo. Tudi delovna sila se je ustalila in ni bilo zabeleženega porasta.

Dejavnost prihodnjega leta je zasnovana na pojačani investicijski dejavnosti, ki bo večja za 14 % napram letu 1956. To povečanje pa ne bo financirano samo iz domačih sredstev, temveč se bo v večji meri financiralo iz investicijskih kreditov, najetih v inozemstvu. Povečanje investicijske dejavnosti se bo odrazilo predvsem v kmetijstvu, prometu, družbenem standardu in izgradnji stanovanj. Po do sedaj dosegljivih podatkih so investicije za prvih devet mesecev letošnjega leta manjše za 15 % kot v istem razdobju leta 1955.

Industrijska proizvodnja se je v letu 1956 v prvi vrsti morala komunisti tolmačiti vse, kar bo pri izvajanju postavljenih nalog aktivno vplivalo na politično zavest naših delovnih ljudi. Člani Zveze komunistov bi morali ob vsaki priložnosti razpravljati in pojasnjevati politična in gospodarska vprašanja in ne samo to, morali bi bdeli nad proizvodnjo, da se bo razvijala dosledno v smeri, ki jo je nakazalo lansko posvetovanje in resolucija, sprejeta na zadnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine.

V borbi za uspešno in dosledno izvajanje te gospodarske politike bo potrebna skrajna kritičnost od raznih želja, pojmovanj in teženj v gospodarstvu, kakor tudi mnogo večja budnost in intenzivnejše pojasnjevanje teh problemov delovnim množicam.

tošnjem letu povečala za ca. 10 % napram letu 1955. Predlog za bodoče leto pa predvideva povečanje za 15 % v odnosu na leto 1956 zaradi večjih potreb v investicijski dejavnosti, pojačanjem izvozu — povečanje bo predvsem v bazični industriji. Tudi v proizvodnji za široko potrošnjo in reprodukcijski material lahko pričakujemo porast v enaki meri. To povečanje pa bo omogočeno zaradi puščanja v obnavljanje novih kapacitet. V rudarstvu se predvideva maksimalno koriščenje kapacitet. V zvezi s tem bi celotna industrijska proizvodnja dosegla povečanje za 24 % napram letu 1955.

Posebni poudarek je tudi na naši zunanji trgovini, saj se predvideva povečanje izvoza in uvoza za 14 % v odnosu na predvideno realizacijo v letu 1956. V letu 1956 je bil izvoz planiran v višini 85,5 milijard dinarjev, s

Družbeni plan moramo razumeti

Naš gospodarski sistem, po katerem gospodarimo v zadnjih letih ima tri jasno vidne temelje, ki so: **družbeni lastništvo sredstev za proizvodnjo, delavsko upravljanje gospodarskih organizacij, dejavnost komunalnega sistema.** Kadarkoli in kjerkoli razpravljamo o vprašanjih, ki spadajo ali se nanašajo na naš gospodarski sistem, moramo vselej izhajati iz teh treh temeljnih zasnov, ker bi bilo sicer vsako naše tolmačenje tega ali onega gospodarskega problema nujno napačno in neučinkovito, naši predlogi pa neodgovarjajoči.

Edini usmerjevalec in regulator takšnega gospodarskega sistema je družbeni plan zveze, republik, avtonomnih enot, okrajev, mest in občin. To so temeljni gospodarski programi, v katerih so napisane pravice in obveznosti državnih organov in gospodarskih organizacij, gospodarski instrumenti in ukrepi, ki naj zagotavljajo, da bomo res izvajali začetno pot naše gospodarske politike. To pomeni, da je vsakoletni zvezni družbeni plan obvezen kazalnik našega gospodarskega razvoja za eno leto naprej, obenem pa polkazatelj doseženih rezultatov za preteklo leto, ki nam pove, če smo v preteklem letu tako gospodarili kot je nakazoval in usmerjal družbeni plan preteklega leta. Takšen značaj dajejo družbenim planom gospodarski predpisi, ki veljajo do 1. januarja 1954 dalje, in ki so uvedli v naš gospodarski sistem mesto stopenjske akumulacije in skladov nove

povečanjem pa bo znašal plan za prihodnje leto 93,0 milijard dinarjev. To povečanje pa bo doseženo predvsem z industrijskimi proizvodi, izvoz kmetijskih pridelkov pa bo ostal na istem nivoju. Uvoz reprodukcijskega materiala se predvideva v taki višini, da bo zagotovljena normalna proizvodnja. Povečal se bo tudi uvoz blaga za široko potrošnjo in to za ca. 10 milijard dinarjev. Sorazmerno k temu se bodo povečali tudi kupni fond, s tem da bi to povečanje bilo večje in stabilnejše pri mestnem prebivalstvu in industrijskih centrih.

Zaposlenost se bo v primerjavi z lanskim letom le malenkostno dvignila.

instrumente kot so zvezni davek na dobiček, zemljarina, obresti od vrednosti osnovnih sredstev, rentni davek, davek od dobička iz deviznega poslovanja, del dobička, ki pripada občin, davek na izredni dobiček, prometni davek, carine, itd. Zato lahko rečemo, da so družbeni plani po novih predpisih tisto sredstvo, ki zagotavlja in usmerja razvoj naših materialnih proizvodnih sil, vse to pa na podlagi že doseženih rezultatov in predvidenih možnosti za nadaljnji razvoj gospodarstva.

To je bistvo t.j. jedro našega ekonomskega sistema, ker nam pove, da imajo družbeni plani zveze, ljudskih republik, avtonomnih enot, okrajev in občin od leta 1954 dalje načelno dve funkciji. **Funkcija neposredne povezave** z delovnimi kolektivi vrše takrat, ko rešujejo vprašanja o razvoju investicijske izgradnje na njihovem področju, o prevzemanju poroštev za dolgoročne kredite gospodarskih organizacij in o drugih problemih. **Regulativno funkcijo** vrše pa takrat, ko predpisujejo v svojih planih ekonomske instrumente in ukrepe. Prva kot druga funkcija sta važni, druga drugi v dopolnjevanju, obe skupaj pa odraz našega gospodarskega sistema, ki stremi za tem, da omogoči in tudi doseže čim solidnejšo iniciativo gospodarskih organizacij, da svoje gospodarske načrte realno planirajo, solidno izvršujejo in dvigajo svojo storilnost. Naš gospodarski sistem hoče ta cilj doseči ravno s pravilno uporabo in smotnim razvijanjem obeh funkcij v

Zaradi povečane osebne potrošnje in investicij se za bodoče leto predvidevajo nekoliko večji proračunski dohodki od letošnjih.

Pripominja se, da so proporcije družbenega plana za leto 1957 poslavljene tako, da se lahko v bodočem letu pričakuje mnogo bolj elastična ekonomska politika, kakor v preteklih letih. K takšni politiki so pripomogle ustvarjene zaloge v letošnjem letu in rezerve, ki se predvidevajo za bodoče leto. Pričakuje se, da se bodo obveznosti področij do skupnosti nekoliko zmanjšale in da bodo podjetja imela večjo samostojnost v svoji gospodarski aktivnosti.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA V LETU 1957

Družbeni plan za leto 1957 predvideva povečanje industrijske proizvodnje za 15 % v primerjavi s proizvodnjo, katere bo po ocenitvi dosežena v tem letu. Na ta način bo jugoslovanska industrijska proizvodnja v bodočem letu trikrat večja od one pred vojno.

V primerjavi z letošnjim letom se predvideva po posameznih panogah naslednji porast proizvodnje: v elektrogosposdarstvu 18 %, proizvodnji premoga 9 %, proizvodnji in predelavi nafte 28 %, v črni metalurgiji 28 %, barvstvi metalurgiji 7 %, industriji nemetallorov 21 %, kovinski industriji 17 %, ladjedelništvu 22 %, elektroindustriji 30 %, kemični industriji 15 %, industriji gradbenega materiala 12 %, v papirni industriji 11 %, tekstilni 10 %, usnarski industriji 8 %, industriji usnja 9 % in živilski industriji 23 %, medtem, ko se bo proizvodnja v industriji tobaka zmanjšala za 8 % zaradi slabšega letošnjega pridelka.

Plan za leto 1957 predvideva maksimalno koriščenje obstoječih kapacitet, kar pa v prejšnjih planih ni bilo zaslediti za vse panoge.

Znatni delež k povečanju proizvodnje pa bodo doprinesli tudi novi objekti, ki pričenjajo z obratovanjem v prihodnjem letu. Tako bo v elektrogosposdarstvu proizvedenih novih 264 megavatov elektroenergije v novih termo in hidro centralah. V metalurgiji bodo začele obratovati nove kapacitete kot Železarna Nikšić, nekateri obrati železarn Sisak in Jesenice itd. V barvstvi metalurgiji se računa na novo Tovarno lahkih kovin v Šibeniku, katere bo letno proizvajala 18.000 ton valjanih in vlečenih aluminijastih proizvodov. Predvideva se delno puščanje v pogon tudi tovarne »Jugoviskoza«. V živilski industriji pa so predvideni novi obrati v Zrenjaninu, Vršču in Zaječaru.

Takšno stalno naraščanje industrijske proizvodnje v poslednjih letih ima tudi podlago, da je proizvodnja za leto 1957 realno predvidena ter da ima takšen porast ugoden vpliv na stabilizacijo domačega tržišča in izvoza.

družbenih planih naših politično-teritorialnih enot.

Prav gotovo je dolžnost vsakega člana kolektiva, da pozna in razume vsebino naših družbenih planov, ker le tako bo mogel zasledovati gospodarski razvoj svoje domovine in ugotavljati rezultate njene rasti in moči. Toda ni dovolj, če družbene plane le čita, posluša poročila in tolmačenja, naših vodilnih gospodarstvenikov, ker naleti pri tem nujno na nekatere politično-ekonomske pojme, ki jih ne pozna, ne dojemajo in ne razume. Družbeni plan jih ne tolmači, marveč zgolj navaja in z njimi operira v svojih določilih. Takšne pojme kaj hitro osvojijo in razumejo, če so le obrazloženi na enostaven in poljuden način.

Zato menim, da bi bilo prav in koristno, da bi »Velenjski rudar« kot sindikalno glasilo v vsaki številki priložil kratek in poljuden tolmačenjski najvažnejših pojmov plana kot so n.p.r. družbeni proizvod, prikaz industrijske proizvodnje, pomen kmetijske proizvodnje, gozdarstvo in vloga gozdnih skladov, vloga prometa, gradbeništva, trgovine, gostinstva in obrti, narodni dohodek, plačilna bilanca, devizna sredstva, družbeni in življenjski standard, investicije, izvozni količniki, razni skladi in davčne oblike, socialni in stanovanjski prispevek, proračun, blagovni in denarni odnosi, izvozni kontingenti, sistem cen, stabilizacija tega in še vrsto drugih.

INZ. AHČAN RUDI:

Odstranjevanje z milisekundnimi žarniki

Uprava rudnika je izvedla v letošnjem letu niz poskusov odstranjevanja z milisekundnimi žarniki (v nadaljnjem označeni z MS žarniki) na širokih čelih, kakor tudi na delovskih pripravah z naslednjim uspehom:

Opis MS žarnikov:

Odstranjevanje je bilo z uporabo MS žarnikov (Schäfer) s bakrenimi kapicami št. 8 in časovnimi stopnjami 1-10. Časovni intervali znašajo 50 milisekund. Za prvi odstran je služil vedno momentni žarnik. Na širokočelnem odkopu se je uporabljalo tudi časovne žarnike, da se je na ta način povečalo število sopenj: kot eksploziv je služil kamnolito.

Opis načina odstranjevanja:

Na širokočelnih odkopih smo odstranjevali v vrsti in sicer z dvema vrstama odkopov. Strelili so bili razmešeni v razdalji 1,70 m drug od drugega. Nabojem z momentnim žarnikom so sledili naboji z MS žarniki v stopnjah 1-10 in nato naboji s časovnimi žarniki s stopnjami 1, 3, 5 in 7 s časovnim intervalom 0,5 sek. Celotni časovni interval celotnega odstranila je trajal tako največ 4,500 sek.

Na pripravi:

Razvili smo 2 ciklusa odstranjevanja in sicer: ciklus I — odstranjevanje z eno zalomo, ciklus II — odstranjevanje z dvojnimi zalomom.

Tehnični rezultati poskusa z MS žarniki ŠIROKOČELNI ODKOP

Pred podajanjem rezultatov odstranjevanja z MS žarniki je treba prikazati dosednji način dela z odstranjevanjem z momentnimi žarniki. Ta način odstranjevanja se je po uvedbi odstranjevanja v vrstah pokazal pri odkopnih priključkih, ki vladajo v predelu, kar nastopa manj žilav ali dobljiv premog (špicplata) kot zadovoljiv in ugoden. To se je stopnjevalo še v primeru, če se je odstranjevalo z momentnimi žarniki pri posamičnem odstranjevanju (do 4 odstrela naenkrat za časa pavze). Rezultati so bili dobri, ker se je odstranjevalo stalno proti dvema odprtima pločkvama a enoveržni čelni transporter je sproti odvažal na žlebove nastreljeni premog.

Pri poskusih odstranjevanja z MS žarniki, ki so dali dobre rezultate, so nastajale potežkoče zaradi prevelikih količin nastreljenega premoga. Ker enoveržni čelni transporter ni zmozel teh

obremenitev, je bilo potrebno odkopavati premog iz transporterja, posebno pri streljanju za tretjo vrsto stropnikov, ko je bil čelni transporter že prestavljen a čelo odkopa je bilo blizu. Zaradi tega in zgoraj omenjenih ugodnosti posamičnega odstranjevanja z momentnimi žarniki, se je s poskusi prenehalo. Poraba razstreliva je bila za okoli 15 % nižja (mesto povprečno 800 gr/vrt. je zadoščalo povprečno 675 gr/vrtino), kar pa ni krilo višjih izdatkov za nabavo MS žarnikov.

S poskusi odstranjevanja z milisekundnimi žarniki bi treba nadaljevati takoj, ko bo uprava rudnika razpolagala z odkopnimi dvovertičnimi transporterji na čelih z dolžino 60 m in veliko zmogljivostjo (200 t/h), kateri bodo sposobni odvleči nastreljeni premog in ne bodo podvrženi okvarom, kot posledica direktnega streljanja na transportu.

PRIPRAVA

Poskusi odstranjevanja z MS žarniki so bili v vseh področjih etaže in sicer v smernih progah, kakor tudi v prečnih. Rezultate poskusov moremo na kratko oceniti z naslednjimi:

Odstranjevanje z MS žarniki na delovskih pripravah je v tehničnem oziru dalo pozitivne rezultate, ker so se povečale sile tako z ozirom na posameznika, kakor tudi skupni dnevni napredek.

Povečanje sile je rezultat odstranitve zasekovanja iz tehnološkega procesa, s čimer se je pridobilo povprečno $2 \times 1,80 = 3,60$ min. efektivnega delovnega časa. Za vnanje in nabijanje se je porabilo 2 = 30 min. več časa in za nakladanje premoga (več odstranjene ga. 10 %). Skupni prihranek na časa je znašal povprečno 280 min. efektivnega delovnega časa. Ta čas se porabi za povečanje sile.

Odstranjevanje po ciklusu II. je dalo boljše rezultate, kot odstranjevanje po ciklusu I. Poraba razstreliva in žarnikov je pri ciklusu II za 28 % večja. Priporočiti je pa treba, da je odstranjevanje po ciklusu I bilo izvedeno samo v premogu, ki je drobljiv, medtem ko v bolj žilavem premogu ni dalo ugodnih rezultatov. Zaradi tega je ciklus I uporabljati samo v manj žilavem premogu, medtem ko se po ciklusu II more odstranjevati povsod s tem, da se v manj žilavem premogu zmanjša količina eksploziva v naboji za 10-20 % a dolžino vrtil se more povečati za 10-20 cm.

EKONOMSKA OBRAZLOŽITEV

V cilju pravilne ocene izkopa jamskih komunikacij prog z uporabo MS žarnikov je izdelana naslednja ekonomska analiza z izkopom jamskih komunikacij pri uporabi strojnega zasekovanja.

Za osnovo te paralele je služil povprečni rezultat dela na pripravi za leto 1955 (I-IV), ko se ni bilo v uporabi MS žarnikov, a prevzet najboljši rezultat in povpreček za vso dobro poskusov. Podatki so naslednji:

		Uporaba MS žarnikov	Uporaba povpreček na boljši rezultat	Uporaba stroj. zaseka
Profil	m ²	6,05	6,15	5,65
Učinek	m/d	0,54	0,63	0,41
Učinek	t/d	3,93	4,72	2,79
Napr. na enota	m	1,62	1,73	1,70
Povpr. dnevni napr.	m	4,12	3,88	2,46
Poraba razstreliva	kg/m	8,25	8,65	4,26
Poraba žarnikov tren.	kg/m	1,0	0,8	2,98
Poraba žarnikov, časov.	kg/m	—	—	4,36
Poraba žarnikov, MS	kg/m	9,3	9,8	—
Skupna poraba žarnik.		10,3	10,6	7,34
Vrednost 1 dne				
dodatki	din	827	875	712
Poraba el. energije	KW/m	30,3	25,8	74,5

Ekonomske paralele napravimo na amortizacijo ter obresti na osnovna osnovni gornjih podatkov, katerim pri sredstva. Približni obratovalni stroški šteto se stroške za leseno oporje, bi bili naslednji v din/m:

	Uporaba MS žarnik.	Uporaba stroj.
	povpreček	najboljši zaseka
Delov. sila: plače z dod.+50% za soc. zav. in stanovanjski fond	2.305	2.082
Materijal: el. energija	362	310
Eksploziv	1.360	1.430
Električni žarniki trenutni	48	37
Električni žarniki časovni	—	209
Električni žarniki MS	530	558
Jamski les (0,20 m ³ /m)	1.810	1.810
Krajniki	216	216
Ostali material	150	150
Skupno material:	4.476	4.405
Usluge: lamparna (38 sv.)	70	60
delavnica	90	90
Proizvodni stroški:	6.941	6.744

Amortizacija 14 %	85	91	736
Obresti na osn. sredstva 6 %	38	39	312
Upravn. predajna režijska	294	314	495
Celokupni obratovalni stroški:	7.638	7.484	8.937
indeks stroškov	85	84	100

Iz gornje analize vidimo da, so proizvodni stroški izkopa jamskih komunikacij sicer nižji od stroškov izkopa z uporabo MS žarnikov, vendar se to razmerje ob upoštevanju amortizacije, obresti na obratna sredstva in obeh režij poruši v korist izkopa z uporabo MS žarnikov. Celokupni obratovalni

stroški izkopa z uporabo MS žarnikov so nižji za 15 % od izkopa s strojnim zasekovanjem.

Iz gornje primerjalne analize vidimo, da pri izkopu jamskih komunikacij

z uporabo MS žarnikov ne dosežemo samo večje produktivnosti temveč tudi višjo rentabilnost.

Iz gornje analize je razvidno, da MS žarniki odgovarjajo priložnost, ki so se v njih uporabljali v varnostnem, tehničnem in ekonomskem oziru.

Nezgode pri delu

Na področju varnosti pri delu se je v našem podjetju precej izboljšalo. Vendar pa še z dosedanjimi rezultati ne moremo biti zadovoljni. Analiza nezdod nam jasno kaže, da bi se še marsikatera poškodba dala odkloniti, če bi vsak pri svojem delu upošteval varnostne predpise in delo opravljal tako, kot je to potrebno.

HTZ komisija je ugotovila, da večji del vseh poškodb še vedno povzroči padec premoga. Vzrok temu je vsekako neobtrkavanje in slabo polaganje stropa. Komisija je prepričana, če bi vsi, ki so odgovorni za varnost delovnega ukrenili vse potrebno, bi se tudi ta vrst nesreč zmanjšala. Ugotavljamo tudi, da se pripeti precej poškodb zaradi nestrokovnega dela in pa malomarnega odnosa do varnostnih predpisov. Zaradi tega se bo organiziral tečaj za vse prednostavljene, kakor tudi za gospodarje čel in kopače. S tem tečajem nameravamo doseči večjo strokovno usposobljenost in osvežiti znanje iz področja varnosti dela. Na ta način bomo dosegli in tudi zahtevali, da se bo delo vršilo strogo v okviru HTZ predpisov. Za program tega tečaja je bila s strani uprave rudnika imenovana strokovna komisija, ki bo do 15. januarja 1957 izdelala program in pričela s tečajem.

Komisija zaseda redno tedensko in ugotavlja ter analizira vsako posamezno poškodbo. Analiza vsakega nesrečnega slučaja nam kaže, da bo komisija morala posvetiti glavno skrb strokovni izobrazbi našega delavca.

Če sedaj analiziramo nekaj konkretnih primerov, vidimo naslednje: Vsi vemo, da smo v zadnjih mesecih letošnjega leta imeli kar dve težki nesreči pri gumijastih trakovih. Posebno nas je pretresla težka poškodba tov. Moškon Franca, ki se je ponesrečil pri čiščenju gumijastega traku na 60. etaži. Ker ponesrečeni ni upošteval navodil, ki so predpisana za delo pri gumijastih trakovih, je svojo nepozornost pla-

čal z levo roko, katero mu je stroj iztrgal v ramenu. Da bi se taki primeri ne ponavljali, smo izvršili poučen sestanek z vsemi, ki so zaneseni ob trakovih in jih podučili kako je treba postopati pri transporterjih, da bo delo res varno. Posebno smo poudarili, da se sme stroj čistiti samo z zato pripravljenim orodjem, nikakor pa z roko. Čiščenje povratnih ali posonskih valjev pa se sme vršiti samo takrat, če stroj miruje. Kljub temu pa nekateri delavci še ne vzamejo stvari dovolj resno in še vedno opravljajo to delo z golimi rokami, kar ima skoraj vedno lažje ali težje posledice. Ponovno poudarjamo, da se morajo delavci na takih delovnih mestih dosledno držati navodil ter delati tako, da bo vsaka poškodba izključena. Ker komisija smatra, da je ob trakovih mogoče odstraniti, oziroma preprečiti, vse nesreče, bo komisija za vsako nadaljnjo nesrečo ob trakovih postavila ponesrečenca pred disciplinsko sodišče.

Že v uvodu sem navedel, da je padec premoga na podkopih in odkopih zelo pogost in tvori večji del nesreč v podjetju. Statistika nam kaže, da je število nesreč zaradi padca premoga mnogo večje v podkopih kakor pa na odkopih. Iz tega sklepamo, da delavci porazlagajo veliko več pozornosti delu na odkopu, to pa zato, ker smatra odkop za nevarnejše delovno mesto. Vendar ne smemo dopustiti, da se nesreče kopičijo tam, kjer bi se z določenimi ukrepi in disciplino dale omejiti na minimum. Če pogledamo delo v naših podkopih ugotovimo, da vse premalo skrbimo za zaščeno stropa in da se ne obtrkava dovolj. Ta dva činitelja pa sta bistvena za preprečevanje padca premoga v podkopih, vendar se jih vse premalo poslužujemo, kar ima za posledico številne poškodbe. Pri opozorjanju, naj se pravilno zaščitimo, slišimo razne tožbe, češ, saj bi, toda primanjkuje nam krajnikov. To pa je popolnoma neuteme-

Ekonomska analiza temelj dela

Ni dvoma, da je storilnost dela osnovni gospodarski in družbeni problem. Vsaka država, ki teži k napredku, postavlja v svoji gospodarski politiki v ospredje in celo na prvo mesto — storilnost dela. Iz tega vidika proučuje najrazličnejša ekonomska, tehnična in družbena vprašanja. Tako postopa, ko rešuje svoja investicijska vprašanja, probleme strokovnih kadrov, sistem plač in nagrad, svoje mednarodne gospodarske odnose. Zakaj tako postopa? Zato, ker ve, da je le storilnost dela tisti faktor, ki ji odpira vse poti in jo vodi v ekonomsko rast in ugled, v lepo in zadovoljno življenjsko raven njenih delovnih ljudi, ki bodo ob takem stanju v še večji meri stopnjevali svoje ustvarjalne sile.

Eno izmed takih sredstev, ki je zanesljivo vodilo za uspešne prijem v upravljanju podjetja, je ekonomska analiza. Brez gospodarske analize ne moremo izdelati sistema svoje gospodarske politike. Kakorkoli storiš ali ukrepaš, je dvomljivo, ker ni opore ali pokazatelja, ki bi zagotavljal pozitivnost podvzetih ukrepov.

Zato je prav in smotno, da je tudi naš rudnik pristopil k organizaciji posebnega analitičnega oddelka, ki bo v organizacijski shemi podjetja samostojen oddelk in pripravil za vodilno osebo, za zasedanja delavskega sveta in seje Upravnega odbora gospodarske analize. To je prav gotovo dober in pozitiven korak k cilju, da pričnejo obravnavati vse naše probleme s kateregakoli področja vedno le na podlagi predhodne temeljite ekonomske analize, ki je in mora biti temelj našega dela, če hočemo v doglednem času uspešno in objektivno reševati probleme, ki naj vodijo k povečanju storilnosti dela. To pa je osnovno najvažnejše.

K. V.

ljeno, kajti v jami imamo cirkularno, ki lahko s svojo kapaciteto popolnoma zadosti potrebi po krajnikih. Tudi drogovi za obtrkavanje stropa so vedno v zadostni količini na zalogi pod stari jaskom. Torej sta oba odgovora neresna in neutemeljena in ne moreta biti vzrok za nezadostno zavarovanje stropa. Vsekakor bo v bodoče potrebno, da se predvsem gospodarji čel in prvi kopači resneje lotijo tega problema, kajti le na ta način nam bo uspelo zmanjšati nesreče zaradi padca premoga.

Dodatni sem se le dveh najbolj perečih vzrokov delovnih nezdod. Menim, da je dolžnost nas vseh posvetiti temu problemu največ pozornosti ter storiti vse za preprečevanje nesreč z odstranjevanjem njihovih osnovnih vzrokov.

H. A.

ŽIVLJENJSKI STROŠKI

Z običajnimi sezonskimi vplivi, se je zdelo, kot da so le-ti edini vzrok porasta življenjskih stroškov. Slično je bilo tudi z zvišanjem najemnin in cen kurjave, razsvetljave, tobačnih izdelkov itd. Na »sezonski« skok cen kmetijskih proizvodov, ki predstavlja glavno gonilno silo v dinamiki življenjskih stroškov, je vplivala tudi nediscipliniranost odkupnih podjetij, ki se le redko držijo tako imenovanih dogovorjenih cen. Na ta postopek so jih deloma vzpodbujali veliki dobiki, ki jih omogočajo visoki izvozni koeficienti, medtem ko je domači trg v marsičem ostal nezaložen in pod pritiskom višjih cen. Letošnji položaj je bil v tem pogledu nekoliko boljši kot lansko leto, toda to velja samo za pšenico in koruzo, ne pa za ostale kmetijske proizvode.

II.

Zaradi nezadostne povezanosti proizvajalnih področij z velikimi potrošniškimi središči so tudi letos razna področja države kazala znatne razlike v cenah. Toda le-te se iz indeksa življenjskih stroškov ne morejo zapaziti, ker indeks predstavlja povprečje nekaj čez sto mest, katerih pogoji se tudi drugače močno razlikujejo. Slično so delovale tudi železniške tarife, čeprav nam strokovnjaki za železniški transport vedno znova dokazujejo, da je naš tovorni promet še vedno prepreden v primeri s stvarnimi stroški prevoza. Na razlike v cenah osnovnih potreb pa so delovali tudi nekateri ekonomski instrumenti družbenih planov in način poslovanja neposrednih dobaviteljev trga.

O znatnih maržah med cenami na drobno ter cenami na veliko je napisano že toliko, da ni potreben poseben komentar, ker bi to bilo samo ponavljanje že zdavnaj obravnavanih problemov. V obrambo naše trgovine bi se lahko le navedlo, da tudi ona ni vedno in povsod kriva, če marže ponekod dosegajo celo 75%. Večkrat je to stvar ne samo težnje za velikimi dobiki, temveč tudi velikih obvez do skupnosti, ki jih gospodarstvo zbira preko trgovine.

III.

Po sedanjih računih se smatra, da od rednih dohodkov nad polovico izdatkov odpade na hrano. Če bi to popolnoma držalo, bi problem odnosa cen kmetijskih in industrijskih proizvodov bil precej lažji. Dolgoletni podatki o

gibanju cen industrijskih proizvodov kažejo, da so le-ti znatno manj podvrženi splošnim fluktuacijam kot pa kmetijski proizvodi. V primeri s predlanskim letom so se cene prvih zvišale samo za 10%, medtem ko so cene kmetijskih proizvodov zrasle za 26%.

Ta razlika v zvišanju cen se je močno odrazila na ravni življenjskih stroškov, zlasti onih delavskih in uslužbenških d užit, katerih dohodki se nahajajo na meji, kjer preneha možnost zamenjave ene kategorije potreb z drugimi kategorijami, se pravi, kjer je p venstvo izdatkov za hrano, najemnino, kurjavo in razsvetljavo v taki meri neoporečno, da se morajo vse ostale potrebe odložiti, ali pa je treba posegati za potrošniškimi in drugimi posojili. Položaj takšne vrste je moral zlasti nastati v maju, juniju in juliju t. l., ko se je realna plača štiričlanske družine z enim izvorom zaslužka po podatkih Zveznega zavoda za statistiko zmanjšala za 2 do 3 %, medtem ko so industrijski proizvodi bili dražji za 3 %, kmetijski pa za 4 %. Seveda so tudi v teh odstotkih izražena samo široka povprečja na osnovi teoretske liste potreb, ki ne ustrezajo vsem kategorijam dohodkov štiričlanske družine.

IV.

Iz najnovejših podatkov o gibanju cen na drobno dalje izhaja, da se je v zadnjih devetih mesecih v primeri z istim obdobjem lanskega leta najbolj podražila kurjava (9,5%), medtem ko se je splošni indeks vseh proizvodov zvišal samo za 5,3%. V grupi gospodarskih potreb pa je prišlo do zvišanja za 12 odstotkov. Skupni indeks cen kmetijskih proizvodov kaže zvišanje za 4 %, znatno večje pa je pri mleku in mlečnih proizvodih. Porast cen pri uslugah je največji in znaša nad 10 %. Vsi ti odstotki se seveda izpremenijo, če se kot osnova vzame raven istih mesecev v lanskem letu, ali pa lanskeleto povprečje v celoti. Pri nekaterih kategorijah potreb so razlike manjše, pri drugih pa večje. V vsakem primeru pa so one manjše kot se v splošnem smatra v naši javnosti, ki življenjske stroške bolj ocenjuje po lokalnih merilih in priključkih, kar v mnogih primerih ni realno. Večkrat se je pri takih bolj zasebnih analizah individualnega značaja naletejo na argument, da je promet blaga v trgovini na drobno v odnosu na lansko leto manjši. Zato ne bo odveč, če tudi v tem pogledu navedemo nekoliko najbolj značilnih podatkov.

ŽIVLJENJSKI STROŠKI

(Nadaljevanje z 2. strani)

Narodna banka FLRJ navaja v svojem statističnem biltenu, da je promet na drobno v trgovini v prvih 8 mesecih tega leta dosegel vrednost 505 milijard dinarjev, medtem ko je v istem razdobju lanskega leta znašal 455 milijard dinarjev, se pravi, da se je povečal za 11 odstotkov. Da bi to povečanje dobilo svojo pravo vrednost, je treba upoštevati ne samo porast cen na drobno, do katerega je med tem prišlo, temveč tudi normalni prirastek prebivalstva.

V prvem primeru je potrebno letošnje vrednost prometa zmanjšati za okoli 6%, v drugem pa za nadaljnjih 1,5% tako, da realni obseg blagovnega prometa ni zrastle za več kot 3,5%. Pri tem računu pa ni upoštevana struktura potrošnikov, ki se že nekaj let izpreminja na škodo mestnega prebivalstva, niti izdatki, ki jih ima mestno prebivalstvo izven socialističnega sektorja in ki niso majhni. Vse to navaja na zaključek, da blagovni promet v trgovini na drobno res stagnira in da se obseg stvarne kupne moči prebivalstva v celoti ni povečal, mestnega prebivalstva pa se je verjetno celo zmanjšal. Eden od posrednih dokazov za takšen zaključek bi lahko predstavljali podatki o gibanju potrošniških posojil, ki so v tem letu kljub nekaterim omejitvam v prvih mesecih zrastle za 7%. Samo v osmih mesecih je znašala skupna vsota odobrenih potrošniških kreditov nad 24,4 milijarde dinarjev, kar predstavlja skoraj 5% odstotkov celotnega blagovnega prometa v trgovini na drobno, odnosno večji del prometa industrijskih proizvodov, čigar vrednost prehaja možnosti trenutnega nakupa iz tekočih dohodkov. Toda bolj neposreden dokaz za stagnacijo blagovnega

prometa je v rezultatih, ki jih je izračunal Zvezni statistični zavod o količinskem prometu v prvem polletju tega leta v primeru s prvim polletjem lanskega leta. Razen kore, fižola, riža, svežega mleka in kave so količine pri vseh ostalih živilih manjše kot v lanskem letu, kar velja tudi za tobak in tobaki izdelke, tekstilne in kovinske proizvode, alkoholne pijače itd. Razlike pri manj prodanih količinah so od 2 do 15%.

Najverjetnejši vzrok vseh teh sprememb so vsekakor visoke cene naštetih proizvodov v odnosu na tekoče dohode prebivalstva, posebno mestnega prebivalstva in pa nižja raven zaposlenosti v nekaterih panogah gospodarstva, kot je na primer gradbeništvo zaradi manjše investicijske dejavnosti. Ni dvoma, da bi vsako nadaljnje odpiranje »škarij cen« na škodo industrijskih proizvodov samo oteževalo sedanji položaj mestnega prebivalstva in da je potrebno v tem smislu nekaj ukreniti.

žgali in nato zravnali z zemljo. Lidice je češkoslovaški simbol okupacije in v določenem smislu tudi vseh dežel, ki so se borile proti fašizmu. Na kraju starih Lidic je bila zgrajena nova vas, na površini nekaj hektarov pa so posajene cvetlice, ki so bile poslane iz šestnajstih držav vsega sveta. Sredi tega ogromnega cvetličnjaka se dviga lep spomenik, na katerem so napisana imena krajev iz vse Evrope, ki so za časa fašističnega divjanja največ trpeli. Tudi ime Kragujevac je vklesano v ta monument strašne polpreteklosti. Lidici cvetličnjak je bil urejen šele po kominformovskimi resoluciji, ki je začasno razdvojila naše in češkoslovaške narode, zato na njem ob našem obisku še niso cvetele jugoslovanske rože. Istočasno kot rudarska, pa se je mudila v CSR na državnem obisku tudi naša parlamentarna delegacija pod vodstvom dr. Mihe Marinka in zasidila tudi naše cvetlice. Ob spomeniku je tov. Paunović obrazložil navzočim delegacijam strašno tragedijo Kragujevčanov, pred vsem njihovih študentov.

Ob robu še nekaj, kar ni v neposredni zvezi z Lidicami, je pa po svoje zanimivo in značilno. Vdova likvidiranega rablja Haydricha si je iz premoženja, ki ga je njen mož naropal za časa svojega krvavega delovanja, kupila neke ob Severnem morju hotel, ki je atrakcija za vse stare in nove somišljenike fašizma. Torej ji gotovo ni šlo slabo. Kljub temu pa je od Adenauera vlade zahtevala generalsko pokojnino za svojim možem in jo tudi dobila. Vsekakor zelo značilno za novo Nemčijo, ker nam kaže, da volk sicer lahko menja dlako, bista pa nikdar. Ali se vam ne zdi tovariši, da vse preradi pozabljamo in se uspavamo?

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Kako je to mogoče?

Mnogo smo že pisali o dejavnosti naših velenjskih krajevnih podjetij. Zal smo le redko imeli priliko ugotoviti kaj pohvalnega, posebno kar se tiče kulturnosti, potrebe, kvalitete storjenih uslug ter prodanega blaga pa seveda tudi cen.

Z nenehnim večanjem rudnika je raslo število prebivalstva, ki je imelo vedno večje potrebe. S postopnim uvrščanjem našega gospodarstva in obogatitvijo tržišča rastejo tudi zahteve naših delovnih ljudi, ki so začeli spoznavati vrednost denarja in želijo za svoj težko prislužen denar kvalitativno in kulturno potrebo v okviru primeren cen.

Marsikdo je bil na tem polju dosežen velik napredek, posebno tam, kjer delo raznih podjetij in njihov odnos do potrošnikov uravnava združena konkurenca. Po popolni sprostitvi v gospodarstvu in s samoupravljanjem je bilo posebno v trgovini čutili vsestranski razveselje vzpon. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da nekatera trgovska — pa tudi drugi — podjetja, ki jih vodijo sposobni in pošteni ljudje, v ničemer ne zaostajajo za istovrstnimi podjetji v zahodnih državah. Tudi cene se — razen v izjemnih primerih, kjer smo odvisni od uvoza in drugih obsevnih činiteljev — z bogatitvijo blagovnega fonda približujejo povprečni evropski ravni.

Zal je tako le ponekod, predvsem v večjih mestih in industrijskih središčih s staro gospodarsko osnovo in tradicijo. Kako pa je pri nas v Velenju? V trgovini še nekoliko zadovoljivo. Obično je stremenje, da se pridobijo in zadovoljijo kupci, kar smatram, da je rezultat konkurenca med našimi trgovskimi podjetji. Močno pa naše trgovine šenejo v nestrošni izbiri in včasih tudi v kvaliteti blaga. Tukaj bo potrebno še marsikaj storiti in popraviti.

To sem omenil le ob robu. Sestavek je namenjen delu in poslovanju naše velenjske mesnice, kjer nam je marsikaj nejasno. Pisali smo že o kvaliteti mesnih izdelkov tega podjetja, ki bi jih v nekaterih primerih bilo težko izločiti iz kompleksa, ki ga na splošno označujemo s krminošom. Res ne vem, kako naj bi človek klasificiral »postrežbo« s nekvarjenim mesom in živivo slanino? Mnogim od nas se je skorajda redno dogajalo, da smo pri nakladnem tehtanju doma ugotavljali tudi po nekaj delavskim razliko v teži — v svojo škodo seveda. Normalno pa je bilo, da smo dobivali namesto predpisanih, oziroma dovoljenih 25 tudi po 35 do 40 odstotkov kosti. Vse meso pa smo plačevali kot najkvalitetnejše po enotni prodajni ceni, ki je bila enaka

cenam najboljšega mesa v Celju, Ljubljani in drugod.

Do nedavnega je bilo tako. Pred kratkim pa je celjsko podjetje Mesnine pričelo urejati svojo prodajalno v Novem Velenju, s čimer se je velenjskim mesarjem začela usvarjati konkurenca, o kateri je bilo potrebno temeljito razmisлити. Vse kaže, da so naši mesarji zadevo res preuhtali, ker začeljuči so vredni vse pozornosti. Kvaliteta, čistota in kulturnost postrežbe se je začela vidnoboljševati, kar pa še ni vse. Tudi meso so kategorizirali, kar vsa leta doslej »ni bilo mogoče«. Mesnica pri kolodvorski restavraciji prodaja sedaj drugovrstno meso po ceni 160 din za kilogram. S presenečenjem ugotavljamo, da smo vse do podobe konkurence plačevali meso iste kvalitete kot prvovrstno po 240 din, kakor je pač bila cena.

In zaključek iz tega? Mislim, da je možno izveči le eno in sicer, da je velenjska mesnica vsa leta utvarjala ogromne neuravnotežene dobičke na račun velenjskih potrošnikov. Vedno je to podjetje prodajalo meso brez sleherne kvalitete razlike po enotni, najvišji ceni, ki to je neenakomerno znižalo za sleherne kupce za celih 60 din ali več kot 27% pri kilogramu. Poročila o gibanju cen živine nam kažejo precejšno stabilnost, celo rahlo tendenco dvigovanja. Padeč cen klavne živine torej ne more biti vzrok temu velikemu padcu cene mesa. Ostane samo možnost, ki sem jo napisal in počrtal zgoraj — neuravnoteženi dobički, ki jim bo le približno mogoče izračunati višino, mnogo težje pa uganiti namembnost in porabo.

Toliko pozdravljamo to znižanje cen, ker se bo poznalo pri naših gospodinskih proračunih, na tudi zato, ker nam je nakazalo na kak način in v kak meri ta ta podjetje izkoriščalo svoj monopolistični položaj.

Mnim, da smo vsi do neke mere krivi za to stanje. Naša družbena ureditev nam omogoča s potrošniškimi sveti načrtno kontrolno trgovsko in vslovesno dejavnosti. Če bi ta organ družbene kontrole vsaj do neke mere nadzoroval svojo dolžnost, bi lahko tebeke postrežbo in v podobne načine gospodarjenja na račun potrošnikov in v okviru širokih pooblastil, ki jih zagotavlja zakonodaja, ščitil interese potrošnikov.

Želimo, da uprava velenjske mesnice pojasni v našem glasilu problem, ki sem ga načel v tem članku na SZDL in ostale organizacije pa apeliramo, da do skrajnosti zve-trijo družbeno kontrolo, s čimer bodo nedvomno mnogo doprinesle k boljšim in cenejšim uslugam ter dvigu življenjskega standarda.

O samostojnem knjigovodstvu naših postranskih obratov

V naporih za čim večjo rentabilnost podjetja je že pogosto bila izražena misel, da naj bi naši postranski obrati, četudi služijo predvsem osnovni dejavnosti in investicijam in lastni režiji, imeli popolnoma samostojno knjigovodstvo. Seveda je pod pojmom samostojnega knjigovodstva nekega obrata mišljeno, če ima samostojnega knjigovodstvo odnosno več knjigovodij. Obrati imajo torej še vedno samostojno knjigovodstvo, četudi vrši knjigovodske posle za več obratov v okviru enega podjetja isto osebo.

Kako je to urejeno pri nas v rudarstvu? Lahko trdimo, da je prednost samostojnega knjigovodstva osnovne dejavnosti v kompletnem smislu pri postranskih obratih, ki služijo osnovni dejavnosti pa do zajemanja stvarnih stroškov brez dvoma zelo povoljno rešen, ker bazira to knjigovodstvo na dolgoletnih izkušnjah in na tradiciji, ki jo ima rudarstvo pri nas. Ne smemo pozabiti, da se osnovna delovna knjigovodstva, to je: debet in kredit ali po naše, dati in imeti, ni spremenila. V povojnem, socialističnem gospodarstvu, so se pri nas uvedli novi osnovni kontni plani, katerih naloga je bila doseči poenotenje knjigovodstva v naših gospodarskih organizacijah in ustanovah, kar pa ne smemo zamenjati s poenostavljenim knjigovodstvom. Z enotnimi kontnimi plani se je torej doseglo enako vodenje knjigovodstva, da bi nadzorni organi dobili lažji pregled o poslovanju podjetij, dočim je v stari Jugoslaviji to bilo zelo oteženo, ker so različna podjetja imela različne načine vodenja knjigovodstva. Kot že omenjeno, pa je tudi naš današnji povojni enotni kontni plan zajel konte osnovne dejavnosti in konte pomožnih odnosno postranskih obratov. Če smo do sedaj kontrolirali oziroma odprli konte postranskih obratov, se pravi, da smo za te obrate že imeli delno ločeno knjigovodstvo do faze zajemanja proizvodnih stroškov. Tako zajemamo pri nas v rudarstvu preko tako imenovanega RUOLA (rudniškega obračunskega lista) vse stroške osnovne dejavnosti, katere razčlenjujemo analitično preko OBOLA (obratnega obračunskega lista). V RUOLU pa poleg osnovne dejavnosti zajemamo ločeno tudi stroške vseh naših pomožnih in postranskih obratov,

in to: delavnice (električna, mehanična, kovaška in mizararska), avtoparka, žage, kamnoloma, jamskih investicij, zunanjih gradbenih investicij, montažnih grup za domačo in uvoženo opremo, poleg tega pa poznamo še tako imenovane obračunske konte, ki zbrane stroške prelijejo končno v režije osnovne dejavnosti odnosno investicij, in to uprava materiala, uprava lesa, kopalnica, lamparna, vzdrževanje poslovnih in neposlovnih zgradb in kočno še nevoosnovani postranski obrat betonarno.

V dosežanem razvoju smo pri postranskih obratih z ugotavljanjem realizacije ter z zbiranjem stroškov teh obratov že ugotavljali finančni rezultat poslovanja teh obratov kot n. pr. pri kamnolomu, žagi, gradbenih investicijah, medtem ko se pri pomožnih obratih finančni rezultati niso ugotavljali, ker so bili ti pomožni obrati s svojimi stroški sestavni del osnovne dejavnosti ter so se zato stvarni stroški teh obratov prelili v stroške proizvodnje premoga. Ker je ta način slej ko prej še vedno uveljavljen v ostalih rudnikih, gre naša razvojna pot v tej smeri, da bodo naši važni pomožni obrati, kot so mehanična, električna, kovaška in mizararska delavnica popolnoma osamosvojeni v knjigovodskem smislu ter se bo tudi pri njih ugotavljala realizacija na podlagi določene strukture cene in se bo razvijal pri njih vsakomesečni finančni rezultat s planiranim dobičkom ter doseženim nadplanskim dobičkom odnosno nepredvideno izgubo. Dejstvo je namreč, da pri obratih, ki obračunavajo svoje storitve po stvarnih stroških, nastaja vprašanje dejanske rentabilnosti oziroma učinka. Mi ne trdimo, da naše delavnice nimajo dobrega učinka, vendar tudi ne moremo trditi, da ga imajo. Zato bo v zvezi z uvedbo še samostojnejšega knjigovodstva imel kalkulantski oddelček v naših delavnicah važno vlogo, ki bo s svojim pravilnim ocenjevanjem proizvodnih ur za izdelavo naročene usluge osnova pravilne realizacije, dosežne v delavnicah.

Razen tega je važno še to: Z določeno strukturo cene delavniških storitev, v katerih so poleg mezd, režije, materiala še važni elementi amortizacije, obresti na osnovna sredstva in dobička, bo kalkulantski oddelček lahko takoj izstavil predračun naročene uslu-

ge od naših velikih obratov kot so obratovodstvo jame, separacije, obratovodstvo jamske mehanizacije, obratovodstvo gradbenega obrata itd. Ti obrati, ki naročajo dela v naših delavnicah, pa bodo lahko to kalkulacijo odnosno predračun primerjali s predračunom tovarn odnosno uslužnih delavnic izven rudnika, če bi ne bili morebiti ti cenejši od naših delavnic ter v tem primeru naročali v cilju ekonomičnosti te usluge drugje.

Tako bo treba v naših delavnicah posvečati skrb kvaliteti dela in konkurenčnim cenam izdelkom in uslugam, ki jih bodo vršile.

Tretji razlog, zaradi katerega uvajamo samostojnejše knjigovodstvo naših delavnic je, da s tem načinom pospešujemo ažurnost.

Obrati namreč ne bodo čakali na ugotavljanje stvarnih stroškov, ampak bodo že takoj po zaključku meseca pričeli z obračunom realizacije, kar bo rekapituliran izkaz vseh faktur, kontiran na dotične konte, ki so jih posamezna obratovodstva označila z naročilnico. Samo ugotavljanje stvarnih stroškov pa bo hitrejši, ker ne bo posrednega ugotavljanja odnosno razkontiranja preko obratov samih z obračunom delavnic po stvarnih stroških. S tem, da bodo obrati že pričeli takoj po zaključku meseca z izkazom realizacije po določeni strukturi cene, pa se bo pridobilo na dragocenem času. Ne smemo pozabiti, da je ažurnost naše najmočnejše orožje v borbi za čim rentabilnejše poslovanje podjetja.

Zaradi prehoda na osamosvojen način je že izdelana struktura proizvodne ure, v katero so vključeni vsi elementi in katerim se bo pridaj še porabljen material in prometni davek, če je posamezno delo odnosno usluga predvideno po tarifi. Nov način poslovanja z ugotavljanjem finančnega rezultata bo seveda vplival tudi na formiranje plač fonda oziroma dopolnilnih plač iz doseženega dobička, ki se bo ugotavljal posebej za te obrate.

Vsekakor upamo, da bodo naši stranski obrati pravilno domleli nov način in z vsjo skrbnostjo gledali na rentabilnost svojega dela, kar bo samo njim in skupnosti v korist.

V. K.

Karel Uranjek:

Bil sem gost češkoslovaških rudarjev

Ze dalj časa se je šušljalo, da bom kot član jugoslovanske rudarske delegacije odpotoval na mednarodno rudarsko srečanje v Češkoslovaško, kjer bo naša sindikalna delegacija gost češkoslovaškega rudarskega sindikata. Iskreno povedano, to potovanje me je izredno zanimalo, za to sem bil zelo vesel, ko sem dokončno izvedel, da grem v goste češkoslovaškim tovarišem. Veselilo me je, da bom med tistimi Jugoslovani, ki bodo začeli odstranjevati zapreke, ki jih je med naše bratske narode postavila zločinska Stalinova politika in njen izroček — zločinska resolucija kominforma. Kot jugoslovanskega rudarja in sindikalnega delavca me je zanimala cela vrsta vprašanj, najbolj pa, kako živi in čuti češki delavec ter kakšen odnos bo pokazal do jugoslovanske socialistične stvarnosti po vseh teh dolgih letih, ko o nas ni slišal razen psovk in kleve-

nine proti Budimpešti. Madžarsko glavno mesto je bilo krasno, nedvomno eno najlepših, kar sem jih kdaj videl — čeprav le iz vlaka. Bilo, sem dejal, ker bratomorno klanje, v katerem kravi nesrečni madžarski narod, je tudi ponosni Budimpešti vsekalo rane, ki jih morda desetletja ne bodo mogli popolnoma zaceliti. Po nekaj urah vožnje smo prispeli na češkoslovaško mejo. Tudi tukaj so bili obmejni organi zelo vljudni in prijazni. Po kratkih formalnostih je vlak odpeljal v Slovaško, kjer sem se takoj počutil nekako bolj sproščene, skoraj bi dejal, domačega, k čemur je nedvomno pripomogla tudi lepa slovaška zemlja, ki je v mnogem podobna naši slovenski domovini. Neskončna, enolična ogrska ravnina je namreč vplivala že kar moreče na najino razpoloženje. Kljub udobni vožnji v I. razredu, je dolga pot bila zelo utrudljiva, zato sva bila kar srečna,

Prizor iz Prage: Karlov most

tanja ničesar. Bal sem se, da je od strupa, ki so ga tako vztrajno vili v srca češkim in slovaškim bratom, le ostala kaka usedlina, ki bi mogla slabo vplivati na neposrednost in prisrčno zaupanje pri naših prvih stikih. Toda o tem ni bilo sledu.

Z nekako mešanimi občutki, vendar pa poln vere v uspeh našega poslanstva, sem se 3. septembra odpeljal v Beograd, kamor sem prispel naslednji dan zjutraj. Ta dan sem preživel na Centralnem odboru sindikata rudarjev in metalurgov Jugoslavije in si tudi nekoliko ogledal Beograd, ki se z velikimi koraki trga iz preteklosti in bolj in bolj dobiva lice, vredno glavnega mesta naše socialistične domovine.

Ob petih popoldne sva se oba delegata, tov. Sveta Paunović, član predsedstva našega Centralnega odbora in kot druga polovica delegacije moja malenkost, z ekspresom odpeljala proti Subotici. Obmejne formalnosti na jugoslovansko-madžarski meji so bile hitro opravljene in že je rezal naš vlak tihoto temno neskončne madžarske ravn-

ko sva ob enajstih ponoči prispela na cilj potovanja — v Prago.

Na postaji so naju prisrčno sprejeli zastopniki češkoslovaških sindikatov in naju odvedli v Dom rekreacije, kjer je bilo najino stalno bivališče ves čas bivanja v Češkoslovaški.

Prihodnji dan — bil je že 5. september — sva se pri zajtrku spoznala s člani sovjetske, poljske, vzhodno- in zahodnonemške ter francoske delegacije. Skoraj bi pozabil omeniti, da so nama dodelili tudi tolmacha, in sicer dr. Breganta, rojenega Jugoslavana, ki pa že dolga leta živi v Češkoslovaški.

V zgodnjih dopoldanskih urah smo se odpeljali z avtobusom v Lidice, nesrečen kraj, nekaj deset kilometrov od Prage. Leta 1942 so češki patrioti ubili nacističnega »protektorja« (Hitler je namreč Češkoslovaško proglasil za češkomoravski protektorat) Haydricha, pravo esesovsko zver v človeški podobi in krvnika češkega naroda, zakar so Nemci pobili vse moško prebivalstvo Lidic, ženske z otroki odvlekli v koncentracijska taborišča, kraj sam pa po-

Člani rudarskih delegacij v Lidicah

Telesna vzgoja v Velenju na novi poti

V nedeljo, 16. decembra sta v dvorani Doma Svobode imeli skupno letno skupščino obe velenjski telesnovzgojni organizaciji, in sicer ŠD Rudar in TVD Partizan.

Kot gostje so prisostvovali tov. Ančik, predsednik Okrajne zveze Partizan, tov. profesor Bergant, zastopnik Zveze Partizan Slovenije in direktor Rudnika lignita Velenje, tov. Žgank.

Namen skupnega obnega zbora je bil združiti obe organizaciji v enotno, močno organizacijo pod skupnim vodstvom z imenom Partizan-Rudar. Osnovni namen novega društva je zagotoviti nemoteno delovanje vseh športnih panog po sekcijah, oziroma klubih, prav tako tudi Partizana, v smislu statuta in predpisov Zveze Partizana in Sportne zveze Slovenije, oziroma Jugoslavije. Posebni cilj nove organizacije pa je splošna omasovitev fizikalnega življenja v Velenju, kar zahteva specifični pogoj razvoja v našem revirju, ki je vsem prehitel možnosti obstoječih telesnovzgojnih društev in njihove organizacijske oblike.

Nad dvesto navzočih članov Partizana in Rudarja je z zadovoljstvom sprejelo sklep o združitvi obeh organizacij v smislu predloga, ki ga je po skrbnem, dolgotrajnem proučevanju sestavil iniciativni odbor za ustanovitev novega telesnovzgojnega društva Partizan-Rudar.

Po zelo živahni diskusiji, v kateri nas je — moramo reči — v določeni meri razočaral predstavnik Zveze Partizana Slovenije, tov. profesor Bergant, ki je vse preveč togo obravnaval vprašanje statuta Partizana in odločno zanimal vsako možnost reorganizacije po naši velenjski zamisli in potrebi ter novemu društvu celo prerokoval neuspeh, je navzoče članstvo soglasno izvolilo nov odbor v naslednjem sestavu:

Svetina Blaž, šef gradbenega oddelka RLV.

Pipuš ing. Dušan, glavni inženir RLV.

Selih Rudi, tajnik RLV.

Starman ing. France, rudarski inženir pri RLV.

Grašič ing. Janez, rudarski inženir pri RLV.

Arlič Franjo, direktor nižje gimnazije Velenje.

Bajde Jože, trgovski namestnik, Velenje.

Tratnik Drago, zobotehnik, Velenje.

Rahten Ivo, šef zunanega obrata RLV.

Novi odbor je bil zadolžen, da do začetka januarja pripravi točen program dela po posameznih sekcijah, določi njihov tehnični in vaditeljski kader ter izdela organizacijski statut, oziroma program, da bi se čimprej lahko začelo s konkretnim delom.

Novi organizaciji in odboru, v katerega imamo popolno zaupanje, želimo pri njegovem težkem in odgovornem delu mnogo uspeha.

Tudi „nekomercialne“ igre si je vredno ogledati

Je pač tako, da ljudje še vedno gledajo v teatru zgolj zabavo. Seveda po njihovem le lahko zabavo, kjer naj bi se človek le smejal in nič drugega. Če bi torej na dramsko delovanje gledali le s te strani, potem bi morali umakniti iz odrov vsa resnejša dela, vse drame in tragedije.

Takšno gledanje je menda prevladovalo tudi ob uprizoritvi Nasje Ocvirka: »Ko bi padli oživelci«. Naši amaterski oder je to dramo pripravil za otvoritev svoje sezone in za proslavo 29. novembra. Na žalost si je to igro ogledalo le malo Velenjčanov. Tisti, ki so jo videli so bili zadovoljni, drugim pa, ki so ostali doma, je danes žal. Slovenci imamo kaj malo iger s partizansko tematiko. Lahko jih naštejemo kar na prste ene roke, tako malo jih je.

Pa kljub temu pravijo ljudje, da so se naveličali gledati igre iz vojne dobe. Morda imajo prav, posebno tisti, ki se je neradi spominjajo. Toda napačno bi bilo, da povsem pozabimo na te težke čase. Občasno obujanje spominov na to dobo nam daje vedno znova in znova moči za premagovanje težav sedanjih dob ter zavest, ki nam je potrebna.

Ta igra je nekaj svojstvenega. Težka in mračna je. Vasja Ocvirk jo je najprej napisal kot radijsko slušno igro. Mnogi, ki poslušajo radijske igre se je bode še spominjali. Nato jo je avtor preuredil za oder. Ne more se reči, da je kaj posebnega. Ni ravno pripravno pisana za oder in pozna se ji, da je bila prvenstveno namenjena radiu. Zato je morda preveč statična in kot taka dela velike pregledne režiserje in igralcem. Tudi vsebina je kaj nenavadna. Igra uporablja mračnijaške učinke, seveda v podrejenem smislu. Skušaj jih negirati toda ne tako močno, da bi naš realistično misleč gledalec bil o tem prepričan. Med publiko je padel občutek, češ, pravijo, da ni duhov, tukaj jih pa na oder prikazujejo. Seveda pisatelju ne moremo očitati, da je s tem kaj zagrešil. Poslužil se je samo ene izmed mnogih oblik, ki se jih poslužuje dramatik. Z misterioznostjo je hotel ustvariti potrebno atmosfero, ki naj bi vplivala na igralce in seveda tudi na gledalce. Misterioznost ovija le družino kmeta Trlepa, kateremu se oglašajo vesti zaradi zločina nad partizani. Neznane, ta posebej jasna vest Trlepa, ta lik umirjenega bočca, razbija to misterioznost, toda na koncu konca jo potrdi z razgovorom s pokojnim Djurom. Ali je to Neznane in scenarist, da bi s tem vplival na Trlepa, ali pa tako zahteva igra. Publika je razumela tako, da se razgovorja z duhom pokojnega partizana Djura.

Režiser Laznik se je lotil težavne naloge in jo je zelo dobro rešil. Požrtovovalno je vadal neizkušene igralce in z njimi dosegel prav dober rezultat. Imel sem priliko opazovati skokovit razvoj posameznih igralcev od vaje do vaje. Julka, Trlepova hči, ki jo je igrala tovarišica Veble Irena, je bila vloga, ki je zahtevala uprizoritev mlade deklice, ki živi pod stalnim vtisom grozotnega zločina. Tovarišica je dobro zaigrala in kaže, da bo tudi v bodočih vlogah imela možnosti pokazati svoj talent.

Druga ženska vloga Polone, Trlepove žene, ki je prav tako pozitivna kot Jul-

ka, je pripadla tov. Borštnar Danici. Ta vloga daje kaj malo možnosti igralcu, da se izkaže v svojem dramskem talentu. Tako je bila vloga izdelana premočno. Mislim, da bi tovarišica morala vanjo dati nekaj več življenja in bi s tem ta lik bil še bolj topel in življenjski.

Glavno in najtežjo vlogo Trlepa, človeka, ki se je krčevito oklepal svoje bajte in ubornih kamnitih njiv, ki je bil iz početka naklonjen partizanom nato pa je v zmedbi farske propagande kloni in izgubil tla pod nogami ter izvršil ogaben zločin nad partizansko patruljo, sedaj pa je zaradi oglašanja vesti ves razdvojen in mračen v sebi, vdan pijači in propadanju, je podal že znani in rutinirani igralcu in režiser tovariš Zdenko Furlan. To je bila njegova prva tovrstna vloga, ki pa jo je podal tako realistično in dognano, da je z njo presenetil celo najboljše poznavalce njegovega igralskega talenta ter bil tako podane vloge lahko vesel vsak poklicni gledališki oder. Sicer je v samem začetku bil nekoliko glasovno premočan, vendar pa je bila kmalu vsaka njegova kretnja, drža, mimika in glas tako izdelana in komentirana, da je prihajal v garderobo premočen, kar je pri amaterskih igralcih pravzaprav redek primer.

Neznaneec v izvedbi tov. Slavka Vidmarja je zadel osnovni karakter tega lika. Bilo je pa čuditi, da je tovariš Vidmar dal v to vlogo tudi nekaj svojega temperamenta, kar pravzaprav ni bilo na škodo vloge same. Tovariša smo videli pri nas prvič na oderu. Veseli smo, da smo z njim dobili dobrega igralca. Vloga je bila težka in jo je nosilce dobro izpeljal. Seveda se ne more od njega zahtevati rutina. Toda čimveč nastopov bo imel za seboj, tembolj bo obvladal posamezne vloge.

Gospoda župnika, glavnega krivca te drame, je zelo dobro odigral tovariš Alojz Holešek. Viden napredek, ki ga kaže ta igralec od vloge do vloge, daje slutiti, da smo tudi s tem tovarišem poleg dobrega pevca dobili tudi dobrega igralca. Tudi ta igralec je v svojo vlogo vložil nekaj več lastne osebnosti, kot bi smel. Zato je njegov župnik v nekaterih momentih premalo fanatičen. Toda na splošno je vloga zadovoljiva.

Grupa partizanov, v kateri so bili tovariši Jože Vozelj, Jože Volk, Andrej Smonkar in Franc Korun nam je v medigri pričarala tisti človek dogodka, ki je pojasnil pretekle dogodke v tej zgodbi. Tovariši so zaigrali z vso toplino in naravnostjo, kolikor so največ mogli. Najboljši maski sta podala tovariš Vozelj in Korun. Prvi je čisto naravno zaigral in je podal partizana, ki je v svoji osnovi pogumen pa tudi šegav in brez kompleksov. Drugi pa je podal tipičnega partizana — Bosanca, kot po svoji maski tako tudi po svoji mimiki. Ponovno moramo zaključiti, da je tov. Korun igralec, ki zna vsako vlogo dobro izvesti.

Tovariš Smonkar, ki ga tudi že poznamo, je več podal v svoji igri kot v maski.

Tovariš Volk je bil dobro maskiran in je tudi dobro odigral.

Koncert v počastitev proslave 29. novembra

Pevska sekcija Delavsko-prosvetnega društva Svoboda v Velenju je pripravila v počastitev državnega praznika vokalni koncert, katerega so izvedli moški pevski zbor, pevski sekstet in solisti iz Celja.

Ze dejstvo, da je namesto običajne konvencionalne proslave, katero smo bili navajeni poslušati skozi vsa leta, bila to pot proslava izvedena na svečanejši način, je p. vabilo v avno mnogo ljudi, ki so se tako oddolžili prazniku, istočasno pa imeli priliko poslušati lepo pevsko prireditev. Nekateri pa je morda ravno ta način počastitve praznika motil, kajti pričakovali so, kot vsako leto godbo, recitacije, deklaracije pa še za nameček nekaj pevskih točk.

Sama prireditev je bila izvedena v dveh delih. V prvem uradnem delu je tov. Močilnik po himni, ki jo je zapel zbor, povedal nekaj misli o pomenu državnega praznika, nato pa je zbor zapel še pesmi »Svoboda je naša domovina« in »Mladini«.

Takoj nato se je pričel koncertni del programa, v katerem so naši gostje iz Celja navdušili prisotne poslušalce z lepim in občutnim izvajanjem tako partizanskih kot umetnih in narodnih pesmi. Vsi smo občudovali mehki, žametni bariton tov. prof. Lorenčaka in lični tenor tov. Koresa. Tov. Nada Sevkova je dokazala, da njeni pedagogji z upravičenostjo pričakujejo, da se bo le ta mezzosopranska razvila v eno najboljših naših pevk. Saj je kljub mladosti dokazala obilo muzikalnega občutja, da ne govorimo o naravnem talentu in glasu, ki je tu ncoporečen. Nad vse pa je navdušila poslušalce tov. Drobne Zinka, ki je s svojim mehkim toda jasnim glasom znala ustvariti in posredovati poslušalcem našo prelepo slovensko pesem. Posebno močan vtis je zapustila v duetu s tov. Lorenčakom

v narodni pesmi »Jaz bi rad rudičih rože«. Gostje iz Celja so poleg partizanskih pesmi zapeli še nekaj samospisov iz klasične pevske literature, kjer je gotovo najlepše izpadla Schubertova podoknica, katero je zapel tov. Lorenčak ob spremljavi klavirja, dveh violin in kontrabasa. Pri klavirju je spremljala tov. prof. Kovačičeva, kateri od srca čestitamo k uspehom, ki jih žanje s svojimi učenci-solisti.

Za solisti je nastopil pevski sekstet, ki je zapel šest pesmi. Nastop je bil dokaj dober, le barvno bi moral tak ansambel biti enotnejši, poleg tega pa nekoliko več upoštevati končnice. Morda je malce motila pri izvedbi dveh pesmi netočna intonacija, zaradi katere sta potem obe pesmi nekoliko medleje izveneli. V splošnem pa je bil tudi ta nastop dober.

Kot zadnji del sporeda so nastopili naši velenjski pevci, ki so to pot dokazali, kaj se da ustvariti ob rednem delu. Prav gotovo je zbor mnogo boljše, kot je bil lansko leto ob tem času. Imamo pa upanje, da bo zbor v bodočnosti še boljši in bo sposoben meriti se tudi z najkvalitetnejšimi našimi moškimi zbori. Zadnje štiri pesmi »Na trgu«, »Pisemce«, »Vrčce ogradila bodem« in »Vasovalec« so bile izvajane z dokaj večjo muzikalnostjo kot do sedaj, za kar gre zasluga vsem, ki so tako po organizacijski strani kot po strokovni strani pomagali vzgojiti zbor do te ravni. Zbor je te in še druge pesmi ponovil na koncertu, ki je bil v Mozirju 16. t. m.

Moškemu pevskemu zboru čestitamo k napredku in mu želimo še večjega elana in še večje uspehe ob vestnem in poritvovalnem delu, ki ga takšno umetniško delovanje zahteva prav od vsakega člana-pevca.

Želimo si v Velenju še več takih nastopov.

Člani ZB - poslužite se izredne prilike

Aktivna udeležba v narodnoosvobodilnem boju je prenekal našim mladim tovarišem spremenila življenjske načrte. Prekinili so šolanje, zapustili delovna mesta in se nesebično vključili v osvobodilno gibanje in po vojni v izgradnjo naše socialistične domovine, kjer so sicer pridobili dragocene življenjske izkušnje, ostali pa so brez potrebnega strokovnega znanja in kvalifikacij.

Po osvoboditvi je večina borcev prevzela odgovorne dolžnosti v našem družbenem življenju. Razvoj pa je z normalizacijo stanja zahteval poleg moralno-političnih kvalifikacij tudi potrebno strokovno znanje.

Mnogo tovarišev je zaradi pomanjkanja potrebnih kvalifikacij moralo zapustiti svoja delovna mesta v gospodarstvu in upravnem aparatu, drugi pa so na najrazličnejše načine predvsem z žrtvovanjem prostega časa pridobivali potrebno znanje za obiskovanje večernih gimnazij, tečajev in podobnega.

Zadnja leta pa se je živo začelo razglabljati vprašanje, kako posredovati učno snov srednjih ekonomskih, gozdarskih in kmetijskih šol tovarišem, ki iz objektivnih vzrokov ne morejo posesti rednega pouka, in jim omogočiti polaganje zaključnih izpitov.

Za izredne slušatelje ekonomske

srednje šole je že bil organiziran pripravljani tečaj pri Ljudski univerzi v Ljubljani.

Po temeljitim proučevanju učne snovi in možnosti slušateljev, ki so večinoma poročeni in v rednih delovnih odnosih, je bilo ugotovljeno, da je ob primerni pridnosti mogoče z dopisnim tečajem osvojiti v treh letih snov ekonomske srednje šole. S tem bodo odpravljene tudi težave, na katere nalezimo pri vključevanju v redne ekonomske šole, saj bodo slušatelji ostali na delovnih mestih, hkrati pa bo ta način šolanja tudi mnogo cenejši.

Ob koncu vsakega tečaja bodo pismeni in ustni izpiti pred posebno izpitno komisijo. Po uspešno končanem šolanju pa bodo tečajniki pripuščeni k diplomskemu izpitu.

Pozivamo vse člane Zveze borcev, ki čutijo veselje in voljo po izobrazbi, naj se vključijo v dopisni tečaj.

Z dobro voljo in pomočjo tovarišev, ki snov še obvladajo, boste nedvomno uspe. Svojo pomoč nam bodo nudili tudi predavatelji Ljudske univerze v Velenju.

Vpisovanje v ta tečaj bo trajalo do 31. decembra 1956.

Priprave sprejema krajevni odbor ZB v svoji pisarni, ki je odprta vsak četrtek od 13. do 15. ure. Tam boste dobili tudi vsa podrobnejša pojasnila.

Zahvala

Ob tragični izgubi najinega edinega, nepozabnega otroka

JOŽETA

se iskreno zahvaljujemo upravi in sindikalni podružnici RLV, tov. dr. Titanu, rudarski godbi, njegovim delovnim tovarišem ter vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti in nama kakorkoli pomagali v najtežjih urah najinega življenja.

Minka in Jože Strmole

Rudarski muzej

Društvo rudarsko-metalurških inženirjev in tehnikov (DRMIT) si je zadalo v svojem izobraževalnem programu tudi nalogo, ustanoviti v Velenju rudarski muzej.

Ta muzej naj bi prikazal predvsem razvoj rudarstva v Saleški dolini. Da bi bil muzej čim popolnejši, prosimo vse člane kolektiva in ostale prebivalce Saleške doline, da pomagajo pri zbiranju zgodovinskega materiala, predvsem orodje in naprave, pa tudi zapiske, ki se nanašajo na razvoj rudarstva v Saleški dolini.

Ves material se bo zbiral na upravi osnovnih sredstev Rudnika lignita Velenje.

Objave in preklici

R A Z G L A S

Po sklepu seje Občinskega ljudskega odbora Soštanj z dne 3. 12. 1956, se bodo s pritliklinami vred prodale na javni dražbi naslednje enostanovanjske in dvostanovanjske hiše iz splošnega ljudskega premoženja:

1. Enostanovanjska hiša v Soštanju, Glavni trg št. 8, stojiča na parc. št. 96 — stavbišče v izmeri 187 m², vl. št. 170 k. o. Soštanj, prej last Firmanška Ivana, izključna cena 642.473 din.

2. Dvostanovanjska hiša v Soštanju, Cankarjeva cesta št. 1, stojiča na parc. št. 131 — stavbišče v izmeri 415 m², vl. št. 288 k. o. Soštanj, prej last Simeri Jožef, izključna cena 864.327 din.

3. Enostanovanjska hiša v Soštanju, Levstikova št. 3, stojiča na parc. št. 52 — stavbišče v izmeri 378 m², vl. št. 46 k. o. Soštanj, prej last Tičarja Rudija, izključna cena 518.562 din.

4. Dvostanovanjska hiša v Soštanju, Glavni trg št. 13, stojiča na parc. št. 91 — stavbišče v izmeri 240 m², vl. št. 209 k. o. Soštanj, prej last Zeliča Franca in Marije, izključna cena 936.419 din.

5. Dvostanovanjska hiša v Soštanju, Trg svobode št. 4, stojiča na parceli št. 49 — stavbišče v izmeri 194 m², vl. št. 85 k. o. Soštanj, prej last Končana Ivana, izključna cena 383.131 din.

6. Dvostanovanjska hiša v Soštanju, Koroska cesta št. 11, stojiča na parc. št. 11/4 — stavbišče v izmeri 511 m², vl. št. 105 k. o. Soštanj, prej last Pletrška Milosa, izključna cena 1.085.315 din.

7. Dvostanovanjska hiša v Soštanju, Glavni trg št. 11, stojiča na parc. št. 90 — stavbišče v izmeri 279 m², vl. št. 158 k. o. Soštanj, prej last Morniga Franca, izključna cena 759.649 din.

8. Dvostanovanjska hiša v Soštanju, Cesta talcev št. 2, stojiča na parc. št. 80/2 — stavbišče v izmeri 403 m², vl. št. 212 k. o. Soštanj, prej last Trimel Justine (bivši Vojni odsek), izključna cena 1.899.334 din.

9. Enostanovanjska hiša v Soštanju, Koroska cesta št. 20, stojiča na parc. št. 2/1 — stavbišče v izmeri 262 m², vl. št. 168 k. o. Soštanj, prej last Mayer Jožef, izključna cena 420.832 din.

10. Enostanovanjska hiša v Soštanju, Cesta talcev št. 1, stojiča na parc. št. 309 — stavbišče v izmeri 228 m², vl. št. 221 k. o. Soštanj, prej last Strojnj Antona in Jožef, izključna cena 765.153 din.

11. Enostanovanjska hiša v Soštanju, v dvorišču Konfekcije, stojiča na parc. št. 310 — stavbišče v izmeri 183 m², vl. št. 221 k. o. Soštanj, prej last Strojnj Antona in Jožef, izključna cena 279.458 din.

12. Enostanovanjska hiša v Soštanju, Partizanska cesta št. 6, stojiča na parc. št. 77 — stavbišče v izmeri 151 m², vl. št. 225 k. o. Soštanj, prej last občine, izključna cena 480.363 din.

13. Enostanovanjska hiša v Soštanju, Koroska cesta št. 9, stojiča na parc. št. 11/6 — stavbišče v izmeri 146 m², vl. št. 196 k. o. Soštanj, prej last Trobej Hauke, Lihtineger, izkl. cena 163.126 din.

14. Enostanovanjska hiša v Gorenju, stojiča na parc. št. 118 — stavbišče v izmeri 220 m², vl. št. 115 k. o. Skorno — Novi Klošter, prej last Speha Franca do 1/2 izključna cena 287.941 din.

15. Enostanovanjska hiša, zidana v Lokovici, stojiča na parc. št. 210 — stavbišče v izmeri 74 m², vl. št. 310 k. o. Lokovica, prej last Vošnjak Marjane, izključna cena 179.641 din.

16. Hiša v Gavcah št. 1, stojiča na parc. št. 82/1, stavbišče v izmeri 180 m², vl. št. 43 k. o. Gavce, izključna cena za hišo 307.774 din in za gospodarsko poslopje 97.129 din, skupaj 404.903 din.

17. Hiša v Malem vrhu št. 47, stojiča na parc. št. 69 — stavbišče v izmeri 90 m², pripisana k vložku št. 104 k. o. Smartno ob Paki, izključna cena za hišo 181.419 din in za gospodarsko poslopje 43.525 din, skupaj 224.944 din.

18. Kmečki mlin v Paki nad Salekom št. 16, stojiča na parc. št. 56/4, stavbišče v izmeri 273 m², pripisani k vl. št. 76 k. o. Paka nad Salekom, prej last Skaze Franca, izključna cena din 373.610 din.

Prav tako k tem hišam pripadajoča morebitna gospodarska poslopja oziroma drvarnice.

Javna dražba bo dne 12. 1. 1957 ob 9. uri dopoldne v prostorih ObLO Soštanj, kjer se dobe tudi vsa potrebna navodila oziroma obvestila.

Vsak dražitelj mora do pričetka dražbe položiti pri dražbenem uradu varščino v gotovini v znesku 10% od izključne cene.

Ob podpisu pogodbe mora kupec položiti pri ObLO Soštanj najmanj 10% kupnine, preostali del kupnine pa plačati v enakih mesečnih obrokih v enem letu, če znaša kupnina do 500.000 din, oziroma v dveh letih, če kupnina presega 500.000 din.

PREKLICI

Izplačilne kartončke razveljavljajo in preklicujejo:

Hleb Franc, št. kartončka 285; Hriberšek Alojz II., št. kartončka 1643; Sturm Zdravko, št. kartončka 1516; Ramšak Franc II., št. kartončka 922; Borštnar Stanko, št. kartončka 1577. Preključem, kar sem na osnovi napačnih informacij govoril na občnem zboru UROJ o tov. Zaluberskem Blažu.

Riček Tone